

1865 година Ракитово –малкото родопско селце - е развълнувано от едно необичайно за времето си събитие-започва строителството на Първото килийно училище. То поставя началото на един славен летопис-летописът на знанието и просветата в родния ни край

В черковния двор е построена едноетажна сграда с три стаи, две от които са

предназначени за учебни занятия, а третата - за клисаря и за свещолеярница.

Първият учител е известният възрожденец и “дързък християнин” от с. Каменица-свещеник Илия Попатанасов Топорчев.

С мъдростта на знанието и силата на словото поп Илия учи малките ракитовчета на черковнославянски език, на Кирило-Методиевото А,Б,В.

Родолюбецът свещеник и учител пробужда жаждата за знания и броят на учениците непрекъснато расте.

През 1883 г. водена от идеята да разпали искрата на девическото образование, в Ракитово идва една от най-достоините българки от епохата на Възраждането - Баба Неделя Петкова от Сопот.

Самоотвержен е приносът и за организиране и обучение на двойките с различно вероизповедание.

Баба Неделя - първата учителка в Ракитово

1826-1894

Неделя Петкова – Караиванова, известна в историята на българското образование под името Баба Неделя, е първата българска учителка в София, една от първите радетелки и енергични деятелки за създаване и разпространение на девическите училища у нас до и след Освобождението. Почти целия си съзнателен живот тя посвещава безкористно на благородното и високоотговорно учителско поприще.

Неделя Петкова-Караиванова е родена на 13 август 1826 г. в град Сопот. Грамотност получава в девическия манастир в родния си град и по пътя на самообразованието обогатява кръгозора на знанията си и става първата българска учителка в столицата, като привлича към мисионерската си дейност и дъщеря си

Станислава Караиванова. Тя споделя несподобите на възрожденските даскали непретенциозно и безплатно.

Работи не само във вътрешността на страната – София, Самоков, а кръстосва и из Македония и открива първите девически училища в Прилеп, Битоля, Велес, Солун. Самоотвержен е приносът ѝ за организиране на обучението на девојките и жените с моха-меданско вероизповедание в Родопите. Водена от идеята да разпали искрата на девическото образование, идва в Ракитово през 1883 година. Макар престоят ѝ тук да е само едногодишен, той остава трайни следи в сърцата и паметта на поколенията. Баба Неделя е жива и днес в народното съзнание.

Изключително големи са заслугите за развитието на просветното дело в Ракитово на Тодор Тупаров - първия ракитовец, постъпил в СУ”Климент Охридски”.

Тодор Георгиев Тупаров
1879-1959

Тодор Тупаров е роден на 14 април в село Ракитово в семейството на заможни селяни. След смъртта на майката баща му сключва втори брак и семейството става 13-членно.

Основното образование завършва в родното си село. На желанието да продължи учението си се противопоставя баща му, но след намесата на учителя родителите се съгласяват той да учи прогимназия в село Каменица при поп Илия Топорчев. След завършване на прогимназия продължава образование в Пловдив през 1898 г. Той е първият гимназист, който е учил там. В същата година постъпва като учител в родното си село.

През 1910 г. е студент в СУ „Климент Охридски“, но през 1912 г. прекъсва следването си, тъй като е мобилизиран в Балканската, а след това участва и в Първата световна война. На фронта пише антивоенни стихове. След приключване на войната завършва през 1920 г. специалност математика в Софийския университет. Назначен е за учител в прогимназията на родното си село. Посветил се на учителската професия, той отдава целия си творчески плам.

Бил е строг и взискателен преподавател, дисциплиниран и непримирим към несправедливостта, всеотдаен просветител, директор реформатор, дарител, въвел безплатните учебници за учениците от начално отделение.

Тодор Тупаров е активен общественик, културен деятел, един от съоснователите, самодеец и председател на читалище „Будилник“, инициатор за създаването на читалищната библиотека, завещал ѝ цялата си лична библиотека.

За огромните си заслуги като учител и общественик получава широко признание. Награден е с орден „Кирил и Методий“. Тодор Г. Тупаров е първият учител в Ракиново, удостоен със званието „Народен учител“.

ИВАН КЛИНЧАРОВ

Основател на читалище “Будилник” и един от първите учители в Ракиново.
1877-1943

Иван Клинчаров е роден на 1 януари 1877 година в Пазарджик. Гимназиалното си

образование завършва в 1896 година. През 1902-1906 г. следва литература в Софийския университет. Продължава образованието си в Женева и Лион, докторат получава в Брюксел.

В 1910 година издава своето изследване „Христо Ботев – биография“, което прави силно впечатление. Клинчаров проявява интерес и към другите български писатели и революционери. Издава биография на Любен Каравелов с изследване на творчеството му. През 1924 година издава книга за Апостола на свободата Васил Левски.

През 1898 г. управляващата Народняшка партия му отказва учителско място в Пазарджик и той постъпва като учител в Ракиново. Там на 14 април 1898 г. организира учредяването на местното читалище „Будилник“, кръстено на едноименния Ботев вестник.

Бурен и изпълнен с прекеждия е животът на Иван Клинчаров, който свършва на 21 ноември 1943 година. Литературната критика го определя като един от първите биографи на Христо Ботев, но за ракитовци си остава учител и основател на читалището.

Имената им ще останат навеки в паметта на поколенията, защото тези мъдри българи запалват възрожденската искра на знанието и разгоряват факела на прогреса, за да поставят началото на славния летопис на един духовен възход - просветата и културата на Ракиново.